

« ۱۵ نکته مهم در طراحی سوالات آزمون پایانی »

- ۱- سوال های کتبی به دو دسته پاسخ گزین و پاسخ ساز تقسیم می شوند
- ۲- پاسخ گزین ها شامل صحیح، غلط (با ۴ نوع) جور کردنی و چند گزینه ای (با ۴ نوع تنه سوال)
- ۳- پاسخ ساز شامل سوال های کوتاه پاسخ و تشریحی
- ۴- مهم ترین مزیت سوال های پاسخ گزین تصحیح عینی و قابلیت طرح تعداد زیادی سوال و مهم ترین ضعف آن عدم قابلیت این گونه سوال ها از سطوح عمیق شناختی از جمله تجزیه و تحلیل است
- ۵- مهم ترین مزیت سوال های تشریحی قابلیت اندازه گیری سطوح عمیق شناختی و مهم ترین نقطه ضعف آن ها ذهنی بودن تصحیح و تعداد کم سوال است
- ۶- با توجه به نکات طرح شده در ردیف های ۴ و ۵، نیکو تر آن است که در آزمون پایانی از هر دو سته سوال های پاسخ گزین و پاسخ ساز استفاده شود مگر این که نوعی از سوال در میان ترم مورد استفاده قرار گرفته باشد.
- ۷- ترتیب قرار گرفتن سوال ها در برگه امتحان عبارتند از: صحیح غلط، جور کردنی، چند گزینه ای، کوتاه پاسخ و در نهایت تشریحی .
- ۸- در صورتی که از هر دو نوع سوال پاسخ گزین و پاسخ ساز در آزمون پایانی استفاده شود از اجرای آن ها در یک بازه زمانی همزمان خود داری شود به دلیل این که زمان پاسخ گویی در آزمون پاسخ گزین محدود تر (۳۰ تا حداکثر ۴۵ ثانیه برای هر سوال) از سوال های تشریحی است .
- ۹- بهتر است برای سوال های پاسخ گزین پاسخنامه در نظر بگیرید و پس از اتمام زمان پاسخ گویی سوال های پاسخ گزین ، پاسخنامه ها را جمع آوری نموده و اجازه دهید دانشجویان به سوال های پاسخ ساز جواب دهند .
- ۱۰- در سوال های پاسخ گزین عبارت ها را عین جمله کتاب ننویسید و از مفاهیم مترادف درج شده در کتاب استفاده کنید .
- ۱۱- از نمره منفی استفاده نکنید . اعمال نمره منفی برای آزمون های هنجار مرجع (رقابتی) است .
- ۱۲- در راهنمای پاسخگویی امساک نکنید ، واضح و روشن بنویسید که انتظار دارید دانشجو پاسخ ها را چگونه درج کند.
- ۱۳- از عبارت های چه وقت؟ چه کسی؟ و کجا در طرح سوال های تشریحی خودداری کنید این عبارت ها برای سوال های پاسخ گزین و یا کوتاه پاسخ مناسب هستند در عوض از عبارت های چرا؟ چگونه ؟ و به چه دلیل در سوال های تشریحی استفاده کنید .
- ۱۴- سوال های تشریحی را سوال به سوال تصحیح کنید نه ورقه به ورقه .
- ۱۵- سوال ها را به گونه ای طرح کنید تا غیر از متغیر آگاهی و مهارت های شناختی از اهداف آموزشی ، متغیر دیگری از جمله ذکاوت و تیز هوشی را اندازه گیری نکند . برای این منظور سوال ها را به گونه ای طرح کنید که از لحاظ وضوح و روشنی همه پاسخ دهندگان درک واحدی از آن چه می خواهید داشته باشند .

نکته آخر این که رابطه مستقیمی بین میزان فکر کردن طراح سوال در حین طراحی و میزان فکر کردن امتحان دهنده در حین آزمون دادن وجود دارد .

ابراهیم اصابت طبری

مدرس ارزشیابی از یادگیری در پردیس شهید چمران

۱۴۰۲/۱۰/۱۱